

СИЛАБУС КУРСУ

«ПРАВОВА ЖУРНАЛІСТИКА»

2022/2023 н. р.

Ступінь вищої освіти - **бакалавр**

Освітньо-професійна програма:

«Видавнича справа та медіакомунікації»

Галузь знань: **06 “Журналістика”**

Спеціальність: **061 Журналістика**

Компонент освітньої програми – вибіркова
дисципліна

Рік підготовки – 4 (2) рік, семестр – 7 (3)

Кількість кредитів: 5

Мова викладання: українська

Дні занять: **згідно з розкладом**

Консультації: **згідно з розкладом**

Керівник курсу – **Майка Максим Борисович**, викладач ЦК юридичних дисциплін, кандидат юридичних наук

Контактна інформація – mayka_mb@i.ua

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Медіагалузь безпосередньо пов'язана із правом та базується на щоденному використанні знань з цієї сфери. Скандали, пов'язані із зірками, державними та політичними діячами, державотворчими процесами, трансформаціями бізнесструктур; використання анонімних джерел, проблеми доступу до інформації, питання дотримання авторських прав та використання товарних знаків, пояснення складних юридичних процедур, висвітлення судових процесів – все це потребує володіння додатковими поглибленими знаннями для коректного висвітлення цих історій.

Курс «**Правова журналістика**» спрямований на розвиток у студентів навички самостійної правової орієнтації у практичній професійній діяльності, формування високого рівня тематичної обізнаності майбутніх фахівців.

Метою навчальної дисципліни є підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних працювати на за спеціалізацією правова журналістика, якісно та повно висвітлювати юридичні питання. Опанування теоретичними знаннями необхідними для написання, редагування, збору і виробництва правових новин чи правових статей новинарного характеру у будь-якому виді засобів масової інформації.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Правова журналістика» є закономірності і професійні стандарти журналістської діяльності у правовому вимірі.

Головні завдання навчальної дисципліни полягають у розширенні кола теоретичних знань студентів у правовій сфері; самостійне застосування студентами положень законодавства в галузі

журналістики; аналіз змісту нових правових актів; виявлення недоліків у законодавстві, вміння їх правильно застосовувати; аналіз основних проблем правового регулювання інформаційних правовідносин. Наголос робиться на здобутті студентами узагальнених, систематизованих знань та вмінь, необхідних у їх майбутній практичній діяльності за фахом.

СТРУКТУРА КУРСУ ТА ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Кількість годин (аудит./самост.)	Тема	Результати навчання	Форми контролю
40/36	Змістовий модуль 1. Загальні положення правового регулювання діяльності журналіста		
8/8	Тема 1. Вступ до правової журналістики	Знати поняття, предмет правової журналістики, ключові аспекти правового забезпечення діяльності журналіста. Освоїти основи інформаційних правовідносин.	Усне опитування
12/10	Тема 2. Правовий статус засобів масової інформації	Знати основні аспекти правового регулювання організації та діяльності засобів масової інформації. Ознайомитися з особливостями правового статусу журналіста	Усне опитування, практичні завдання
8/8	Тема 3. Правове регулювання державної реєстрації суб'єкта – засобу масової інформації	Знати поняття і особливості створення, порядок реєстрації суб'єкта – засобу масової інформації. Ознайомитися з порядком реєстрації юридичної особи та фізичної, яка має намір здійснювати підприємницьку діяльність. Порядок реєстрації припинення підприємницької діяльності.	Усне опитування, ситуативні завдання
12/10	Тема 4. Захист прав та інтересів суб'єктів інформаційних відносин	Знати поняття та правові засади інформаційної безпеки України, способи захисту в інформаційних правовідносинах. Ознайомитися із компетенцією державних органів влади щодо регулювання та захисту інформаційних відносин.	Усне опитування, тести
40/34	Змістовий модуль 2. Особливості нормативного регулювання медіа простору. Права та свободи людини у фокусі журналістської праці		
12/8	Тема 5. Міжнародні стандарти захисту прав людини	Ознайомитися з основними міжнародними актами, що містять стандарти забезпечення та захисту прав і основоположних свобод людини і громадянина. Визначити роль судової практики Європейського суду з прав людини та Міжнародного суду ООН у захисті прав і свобод людини.	Усне опитування, реферати-повідомлення
12/8	Тема 6. Право інтелектуальної власності в роботі журналіста	Освоїти ключові аспекти правового регулювання інтелектуальної власності, авторського права та суміжних прав в галузі медіа	Усне опитування, практичні завдання
8/10	Тема 7. Правові стандарти висвітлення «чутливих» тем з погляду дотримання прав людини. Дискримінація	Ознайомитися з особливостями висвітлення теми дітей, людей похилого віку, релігійних конфесій, ВПО, мігрантів, біженців у медіадіяльності і чутливість проблематики.	Усне опитування, тематичні доповіді, захист ІНДЗ
8/8	Тема 8. Дифамація. Звільнення від відповідальності.	Знати поняття дифамації та особливості звільнення від відповідальності у справах про дифамацію	Модульний контроль

ПОЛІТИКА ПРОВЕДЕННЯ АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Для якісного засвоєння курсу необхідна систематична та усвідомлена робота студентів в усіх видах навчальної діяльності: лекції та практичні заняття, консультації, самостійна робота як індивідуальна, так і під керівництвом викладача.

При проведенні аудиторних занять домінуючими є проблемні, індивідуально-диференційовані, особистісно-орієнтовані форми проведення занять та технології компетентнісного навчання.

При проведенні практичних занять використовуються активні форми їх проведення: евристичні бесіди, дискусії, ділові ігри, ситуативні кейси, виконання практичних завдань.

На лекціях у формі активної бесіди з елементами дискусії розглядаються основні теоретичні положення теми, які вимагають роз'яснення та уточнення з боку викладача. На лекціях вимагається активна участь студентів у обговоренні ключових положень теми, ведення стислого конспекту лекції.

Теоретичні знання, отримані студентами під час лекцій, обговорюються більш детально на семінарських заняттях у формі міні-дискусій, представлення міні-проектів, заслуховування та аналізу тематичних доповідей та рефератів, а також шляхом виконання практичних завдань.

В процесі семінарського заняття студенти вчаться формулювати свою точку зору, логічно викладати матеріал, підбирати докази у підтвердження своїх думок, публічно виступати, володіти і правильно застосовувати розрахункові формули для виконання практичних завдань.

Питання для обговорення, практичні та індивідуальні завдання для підготовки до практичних занять, конкретні вимоги до окремих тем занять подані у відповідних методичних вказівках.

ВИМОГИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Основним завданням самостійної роботи студентів є набуття навичок самостійного опрацювання фахових інформаційних джерел та оволодіння практичними навичками застосування методів журналістики у сфері засобів масової інформації.

Самостійна робота студентів організовується шляхом видачі переліку питань і/або практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання. Крім того, по деяких темах передбачається написання рефератів, міні-проектів. Обсяг самостійної роботи визначається кількістю годин, передбачених робочою програмою.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до **Положення про порядок рейтингового оцінювання знань (освітніх досягнень) здобувачів вищої освіти.**

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється шляхом проведення контрольних заходів, які включають:

- *модульний контроль,*
- *виконання індивідуального навчально-дослідного завдання,*
- *підсумковий контроль у формі заліку.*

Модульний контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практично-семінарських занять з певного змістового модуля.

Основною формою модульного контролю є завдання, які включають як і перевірку теоретичних положень курсу, так і розв'язування практичних завдань.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) студенти виконують самостійно під керівництвом викладача. Як правило, індивідуальні завдання виконуються окремо кожним студентом.

ІНДЗ є видом позааудиторної індивідуальної роботи студента навчального, навчально-дослідницького характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і завершується оцінюванням. Це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, вмінь і навичок, отриманих у процесі лекційних, семінарських занять, охоплює тему, декілька тем або зміст навчальної дисципліни в цілому.

ТАБЛИЦЯ
розподілу балів за підсумковими контрольними заходами
та відповідними ваговими коефіцієнтами

	Модуль 1 (поточне опитування)	Модуль 2 (підс. мод. контроль)	Модуль 3 (ІНДЗ)	Підсумкова оцінка
Вагові коефіцієнти, %	40	20	10	100
Розрахунок оцінки в балах	80	85	90	82

Приклад розрахунку підсумкової оцінки в балах:

$$O = 80 \cdot 0,4 + 85 \cdot 0,2 + 90 \cdot 0,1 = 82$$

Студенти як відповідальні учасники освітнього процесу дотримуються норм **академічної доброчесності**, усвідомлюють наслідки її порушення, що визначаються **Положенням про академічну доброчесність у Галицькому фаховому коледжі імені В'ячеслава Чорновола**.

Списування під час контрольних заходів та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв).

ПОЛІТИКА ЩОДО ВІДВІДУВАННЯ, ДЕДЛАЙНІВ ТА ПЕРЕСКЛАДАННЯ

Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, відрядження, участь у науково-дослідницьких заходах, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. Пропущені заняття та незадовільні оцінки (поточний контроль, ПМК) повинні бути відпрацьовані згідно графіку консультацій викладача.

ІНДЗ, ПМК, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, можуть бути оцінені на нижчу оцінку (до 10 балів).

До початку сесії студенти повинні виконати усі підсумкові контрольні заходи і отримати по кожному з Модулів 1, 2, 3 не менше 60 балів.

Студент має право оскаржити оцінку, отриману за результатами підсумкового семестрового контролю у формі іспиту (крім незадовільної оцінки). Такі випадки регулюються **Положенням про апеляцію результатів підсумкового контролю знань студентів**. Перескладання незадовільних оцінок здійснюється відповідно до **Положення про порядок ліквідації академічних заборгованостей здобувачами вищої освіти**.

ЛІТЕРАТУРНІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА КУРСУ

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Господарський Кодекс України від 16 січня 2003 р. N 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
3. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. № 2341-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
4. Конвенція про захист прав і основоположних свобод людини 1950 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
5. Про кіберзлочинність: Конвенція Ради Європи від 23.11.2001 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_575
6. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 48. Ст. 650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
7. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>
8. Про друковані засоби масової інформації (преси) в Україні: Закон України від 16.11.1992 №2782-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2782-12#Text>
9. Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальних захист журналістів: Закон України від 23.09.1997 № 540/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/540/97-%D0%B2%D1%80#Text>
10. Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1994 № 3855-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text>
11. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>
12. Про телебачення і радіомовлення: Закон України від 21.12.1993 № 3759-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3759-12#Text>
13. Про телекомунікації: Закон України від 18.11.2003 № 1280-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1280-15#Text>
14. Правові засади діяльності журналістів в Україні: Роз'яснення Міністерства юстиції України від 04.10.2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0062323-11#Text>
15. Рада інформаційної та кібербезпеки України: веб-сайт. URL: <https://rada.cip.gov.ua/>
16. Закон України «Про національні меншини в Україні», №2494-12, ред. від 12.12.2012. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2494-12>.
17. Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», №1706-18, ред. від 20.04.2017. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1706-18>.
18. Про підвищення рівня соціального захисту найбільш вразливих верств населення, Постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 р. № 1381. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1381-2011-%D0%BF>.
19. Закон України «Про соціальні послуги», №966-15, ред. від 21.02.2016. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/966-15>.
20. Закон України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», №5207-17, ред. від 30.05.2014. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5207-17>.
21. Рамкова конвенція про захист національних меншин, документ 995_055, ратифікація від 09.12.1997. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_055.
22. Конвенція про права осіб з інвалідністю, документ 995_g71, редакція від 06.07.2016. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_g71.
23. Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_207.
24. Конвенція щодо політики зайнятості. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/993_062.

25. Конвенція щодо дискримінації в галузі праці і занять. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/993_161.
26. Міжконфесійні конфлікти. URL: http://pidruchniki.com/12380607/psihologiya/mizhkonfesiyni_konflikti. 2
27. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_043
28. Опришко Л., Панкратова Л. Основи судової журналістики. Посібн.— К.: 2016. 152 с. URL: https://newjustice.org.ua/wp-content/uploads/2018/05/Courts_and_media_journalists_manual_2016_Ukr1.pdf
29. Бацюкова С., Виртосу І. Адвокаційна журналістика: світовий та український досвід: Посібник для журналістів з активною громадянською позицією. – Луганськ, 2013. – 70 с. URL: https://www.irf.ua/files/ukr/programs/rol/rol-2013-7-18_2.pdf
30. Медіа і права дитини. Посібник для журналістів, створений самими журналістами (Українська версія розроблена МГО «Інтерньюз-Україна» в 2009р.)/Головна// ЮНІСЕФ в Україні. URL: <http://osvita.khpg.org/files/docs/1247043297.pdf>
31. Компас: посібник з освіти в області прав людини за участі молоді. URL: <https://dodmc.dn.ua/images/stories/Biblioteka/kompas.pdf>
32. Іванов В. Основні теорії масової комунікації і журналістики. К.: Академія Української Преси, 2010. 258 с.
33. Кузнецова О.Д. Правові норми журналістики України. Львів: Вид.центр ЛНУ ім.І.Франка, 2006. 352 с.
34. Українське законодавство: засоби масової комунікації. Ред.-упоряд. Т. Котюжинська. К.:ЦУЛ, 2004. 368 с.

Інформаційні ресурси

Назва ресурсу або організації	Електронна адреса
Веб-сайти наукових установ	
Офіційний вебсайт Верховної Ради України	http://rada.gov.ua
Офіційний вебсайт Конституційного Суду України	http://www.ccu.gov.ua
Офіційний вебсайт Верховного Суду	https://supreme.court.gov.ua
Офіційний вебсайт Державної судової адміністрації України	http://dsa.court.gov.ua/dsa
Офіційний вебсайт Європейського суду з прав людини	http://www.echr.coe.int
Офіційний вебсайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини	http://ombudsman.gov.ua
Офіційний вебсайт Міністерства юстиції України	https://minjust.gov.ua/ua
Офіційний вебсайт Офісу Генерального прокуратора	https://www.gp.gov.ua
Офіційний вебсайт Державної служби статистики України	http://www.ukrstat.gov.ua
Єдиний державний реєстр судових рішень	http://www.reyestr.court.gov.ua
Офіційний вебсайт Національної ради України з питань телебачення та радіомовлення	https://www.nrada.gov.ua
Офіційний вебсайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку	https://nkrzi.gov.ua
Трансперенсі Інтернешнл Україна	http://ti-ukraine.org
Антикорупційний портал	http://www.acrc.org.ua
Відомості з Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні правопорушення	http://corrupt.informjust.ua
Оціночні звіти групи держав Ради Європи проти корупції (GRECO) щодо стану корупції в Україні	http://old.minjust.gov.ua
Міжнародна асоціація юридичних наук (МАЮН)/ International Association of Legal Science	http://aisj-ials.org
Офіційний сайт наукової діяльності Національної академії ім. Я. Мудрого	http://library.nlu.edu.ua
Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського	http://www.nbuv.gov.ua
Офіційний сайт Харківської державної наукової бібліотека ім. В. Г. Короленка	http://korolenko.kharkov.com
Національна парламентська бібліотека України	http://www.nplu.kiev.ua
Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету ім.Т.Шевченка	http://lib-gw.univ.kiev.ua
Офіційний сайт Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна	http://wwwlibrary.univer.kharkov.ua
База даних правових оглядів та законодавства ОБСЕ/БДІПЛ	http://www.legislationline.org

СХЕМА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

	1 тиждень	2 тиждень	3 тиждень	4 тиждень	5 тиждень	6 тиждень	7 тиждень	8 тиждень	9 тиждень	10 тиждень	11 тиждень	12 тиждень	13 тиждень	14 тиждень	15 тиждень	16 тиждень
Лекції	Л1 Л1	Л2	Л2, Л2	Л3	Л3	Л4	Л4	Л4	Л5 Л5	Л5	Л6	Л6 Л6		Л7 Л7	Л8	Л8
Практичні заняття		С1 С2		С2 С2	С2	С3 С3	С4	С4 С4		С5 С5	С5	С6	С6 С6	С7	С7	С8 С8
Контроль знань		ПО		ПО	ПО	ПО	ПО	ПО, МК1		ПО	ПО	ПО	ПО	ПО ІНДЗ	ПО	МК2

Л1 – лекційне заняття по темі 1

С1 – семінарське заняття по темі 1

ПО – поточне опитування

ІНДЗ – індивідуальне навчально-дослідне завдання

ПК – підсумковий контроль (залік)